Europa-Parlamentet
2024-2029

Økonomi- og Valutaudvalget

2024/2055(INI)

07.11.2024

UDKAST TIL BETÆNKNING

om bankunionen – årsberetning 2024
(2024/2055(INI))

Økonomi- og Valutaudvalget

Ordfører: Ralf Seekatz

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE.....9

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om bankunionen – årsberetning 2024
(2024/2055(INI))

Europa-Parlamentet

– der henviser til sin beslutning af 16. januar 2024 om bankunionen – årsberetning 2023[1],

– der henviser til Kommissionens opfølgning på Europa-Parlamentets beslutning af 16. januar 2024 om bankunionen – årsberetning 2023,

– der henviser til dokument offentliggjort af Den Europæiske Centralbank (ECB) den 25. marts 2024 med titlen "Feedback on the input provided by the European Parliament as part of its resolution on Banking Union 2023" (Feedback på input givet som en del af Europa-Parlamentets beslutning om bankunionen 2023),

– der henviser til ECB's årsrapport om tilsynsvirksomhed 2023, der blev offentliggjort i marts 2024,

– der henviser til Den Fælles Afviklingsinstans' (Afviklingsinstansen) årsberetning for 2023, der blev offentliggjort den 28. juni 2024,

– der henviser til vedtagelsen af direktivet om bekæmpelse af hvidvask af penge[2] og forordningen om bekæmpelse af hvidvask af penge[3] og til oprettelsen af myndigheden for bekæmpelse af hvidvask af penge[4],

– der henviser til gennemførelsen af Basel III-standarderne, nemlig til vedtagelsen af ændringerne til kapitalkravsdirektivet[5] og til kapitalkravsforordningen[6],

– der henviser til vedtagelsen af Kommissionens delegerede forordning (EU) 2024/2795 af 24. juli 2024 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr.

---

[1] EUT C, C/2024/5706, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5706/oj.
[2] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1640 af 31. maj 2024 om de mekanismer, som medlemsstaterne skal indføre for at forebygge anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 og om ændring og ophævelse af direktiv (EU) 2015/849 (EUT L 1640, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).
[3] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1624 af 31. maj 2024 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme (EUT L 1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).
[4] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1620 af 31. maj 2024 om oprettelse af Myndigheden for Bekæmpelse af Hvidvask af Penge og Finansiering af Terrorisme og om ændring af forordning (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010 og (EU) nr. 1095/2010 (EUT L 1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).
[5] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1619 af 31. maj 2024 om ændring af direktiv 2013/36/EU for så vidt angår tilsynsbeføjelser, sanktioner, tredjelandsfilialer og miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige risici (EUT L, 2024/1619, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj).
[6] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1623 af 31. maj 2024 om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår krav vedrørende kreditrisiko, kreditværdijusteringsrisiko, operationel risiko, markedsrisiko og outputgulvet (EUT L, 2024/1623, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj).

575/2013 for så vidt angår anvendelsesdatoen for kapitalgrundlagskravene vedrørende markedsrisiko[7],

– der henviser til sin holdning ved førstebehandling af 24. april 2024 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 806/2014 for så vidt angår foranstaltninger til tidlig indgriben, betingelser for afvikling og finansiering af afviklingsforanstaltninger[8],

– der henviser til sin holdning ved førstebehandling af 24. april 2024 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2014/59/EU for så vidt angår foranstaltninger til tidlig indgriben, betingelser for afvikling og finansiering af afviklingshandlinger[9],

– der henviser til sin holdning ved førstebehandling af 24. april 2024 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2014/49/EU for så vidt angår omfanget af indskudsbeskyttelse, brug af indskudsgarantiordningers midler, grænseoverskridende samarbejde og gennemsigtighed[10],

– der henviser til betænkning af 23. april 2024 fra Økonomi- og Valutaudvalget om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 806/2014 med henblik på oprettelsen af en europæisk indskudsforsikringsordning,

– der henviser til Kommissionens forslag af 14. marts 2018 til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kreditservicevirksomheder, kreditkøbere og realisering af sikkerhedsstillelse (COM(2018)0135),

– der henviser til de fem formænds rapport af 22. juni 2015 med titlen "Completing Europe's Economic and Monetary Union" (Fuldførelse af Europas Økonomiske og Monetære Union),

– der henviser til Enrico Lettas rapport af 10. april 2024 med titlen "Much more than a market – Speed, security, solidarity – Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens" (Meget mere end et marked – Hurtighed, sikkerhed og solidaritet – Styrkelse af det indre marked for at skabe en bæredygtig fremtid og velstand for alle EU-borgere),

– der henviser til Mario Draghis rapport af 9. september 2024 med titlen "The future of European competitiveness"(Den europæiske konkurrenceevnes fremtid),

– der henviser til Eurogruppens erklæring af 11. marts 2024 om fremtiden for kapitalmarkedsunionen og til Eurogruppens erklæring af 16. juni 2022 om bankunionens fremtid og Eurogruppens opfølgning derpå af 28. april 2023,

– der henviser til Baselkomitéen for Banktilsyns ramme for offentliggørelse af oplysninger vedrørende bankers kryptoaktiveksponeringer og til de målrettede ændringer af komitéens tilsynsstandard for bankers kryptoaktiveksponeringer, der begge blev offentliggjort den 17. juli 2024,

---

[7] EUT L, 2024/2795, 31.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj.
[8] Vedtagne tekster, P9_TA(2024)0326.
[9] Vedtagne tekster, P9_TA(2024)0327.
[10] Vedtagne tekster, P9_TA(2024)0328.

– der henviser til Baselkomitéen for Banktilsyns hovedprincipper for effektivt banktilsyn, som blev offentliggjort den 25. april 2024,

– der henviser til ECB's gennemgang af den finansielle stabilitet af maj 2024,

– der henviser til Peterson Institute for International Economics' arbejdsdokument nr. 24-15 af 25. juni 2024 med overskriften "Europe's banking union at ten: unfinished yet transformative" (EU's bankunion efter 10 år: ufærdig, men forandringsskabende)[11],

– der henviser til den fælles tilsynsmekanismes tilsynsprioriteter for 2024-2026, der blev offentliggjort i december 2023,

– der henviser til Afviklingsinstansens halvårlige rapport til Eurogruppen af 13. maj 2024,

– der henviser til resultatet af Den Europæiske Banktilsynsmyndigheds gennemsigtighedsgennemgang i EU fra 2023, der blev offentliggjort den 28. juli 2023,

– der henviser til Den Europæiske Revisionsrets særberetning 12/2023 af 12. maj 2023 med titlen "EU's tilsyn med bankers kreditrisiko – ECB intensiverede sin indsats, men bør gøre mere for at øge sin sikkerhed for, at bankerne styrer og dækker deres kreditrisiko korrekt",

– der henviser til erklæringerne fra Claudia Buch, formand for ECB's tilsynsråd, fremsat under høringerne gennemført af Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg den 21. marts 2024 og 2. september 2024,

– der henviser til erklæringerne fra Dominique Laboureix, formand for Afviklingsinstansen, fremsat under høringerne gennemført af Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg den 21. marts 2024 og 23. september 2024,

– der henviser til sin beslutning af 14. marts 2019 om kønsbalance ved udnævnelser inden for EU's økonomiske og monetære anliggender[12],

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Økonomi- og Valutaudvalget (A10-0000/2024),

A. der henviser til, at bankunionen består af den fælles tilsynsmekanisme, den fælles afviklingsmekanisme og høje minimumsstandarder inden for indskudsforsikring;

B. der henviser til, at en fuldført bankunion vil forbedre banksektorens konkurrenceevne og stabilitet og forbrugernes valgmuligheder og lette adgangen til finansiering;

C. der henviser til, at fragmenteringen og den manglende grænseoverskridende konsolidering af EU's banksektor påvirker dens globale konkurrenceevne; der henviser til, at rentabilitetskløften mellem banker i EU og USA er blevet større;

[11] N. Véron, "Europe's banking union at ten: unfinished yet transformative", Peterson Institute for International Economics arbejdsdokument nr. 24-15, juni 2024.
[12] EUT C 023 af 21.1.2021, s. 105.

D. der henviser til, at en stærk banksektor er afgørende for den økonomisk vækst, finansieringen af små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og nystartede virksomheder og sikringen af omstillingen til en grøn og digital økonomi;

E. der henviser til, at det i april 2024 vedtog sin holdning om revisionen af rammen for krisestyring og indskudsforsikring;

F. der henviser til, at Økonomi- og Valutaudvalget i april 2024 vedtog en betænkning om Kommissionens forslag om at oprette en europæisk indskudsforsikringsordning;

Generelle betragtninger

1. anmoder Kommissionen om at sikre, at fuldførelsen af bankunionen forbliver en central prioritet; fremhæver, at dette projekt giver husholdninger og SMV'er adgang til bredere finansiering, øger den finansielle stabilitet, mindsker virkningerne af økonomiske tilbageslag, finansierer omstillingen til en grøn og digital økonomi og løser op for EU's vækstpotentiale;

2. bemærker, at en mere integreret bankunion vil bidrage til at gøre EU's banksektor mere modstandsdygtig; bemærker, at bedre grænseoverskridende integrering af bankvirksomhed vil øge potentialet for privat risikodeling og sikre diversificeringen på EU's bankmarked;

3. finder det beklageligt, at EU's bankers mulighed for at finansiere større investeringer begrænses af højere omkostninger, mindre målestokke og lavere rentabilitet, der ikke er tilstrækkelig til at sikre deres konkurrencevne;

4. anerkender, at EU's banker, der stadig opererer i Rusland, har skåret ned på deres aktiviteter; opfordrer tilsynsinstitutioner til at bistå disse banker yderligere med hurtigt at forlade det russiske marked;

5. bemærker, at oprettelsen af en særskilt jurisdiktion for EU's banker med væsentlige grænseoverskridende operationer[13] vil bidrage til at fuldføre bankunionen;

Tilsyn

6. hilser de to lovgiveres vedtagelse af den nye bankpakke, der gennemfører Basel III-standarderne i EU, velkommen; understreger, at Kommissionen bør evaluere grundigt, om en udsættelse af gennemførelsen er nødvendig for at opretholde EU's bankers konkurrenceevne; hilser i denne henseende den delegerede retsakt om udsættelse af anvendelsesdatoen for den nye ramme for markedsrisici med et år til den 1. januar 2026 velkommen;

7. bemærker, at den gennemsnitlige egentlige kernekapitalprocent er forblevet på et højt niveau, nemlig 15,81 %;

8. bemærker, at andelen af misligholdte lån har ligget stabilt på 2,30 % og likviditetsdækningsgraden på 159,39 %;

[13] Draghi-rapporten, s. 61.

9. bemærker de manglende fremskridt med hensyn til forslaget til et direktiv om kreditservicevirksomheder, kreditkøbere og realisering af sikkerhedsstillelse, som har til formål på visse betingelser at give bankerne en mekanisme til at fremskynde inddrivelsen af værdien af sikrede lån via udenretslig håndhævelse af procedurer med henblik på at videreudvikle sekundære markeder for misligholdte lån;

10. bemærker, at den nuværende rentabilitet i banksektoren kan give nogle medlemsstater mulighed for at gennemføre yderligere målrettede stigninger i makroprudentielle buffere og bidrage til at bevare banksektorens modstandsdygtighed;

11. hilser oprettelsen af den nye Myndighed for Bekæmpelse af Hvidvask af Penge og Finansiering af Terrorisme velkommen;

12. understreger behovet for at øge ikkebankmæssige finansielle formidleres modstandsdygtighed og skabe lige grundvilkår med banksektoren, herunder ved at udforme sælige regulerings- og tilsynsværktøjer til at forhindre en likviditetskrise;

Bankafvikling

13. bifalder det formål, der er nævnt i forslaget om krisestyring og indskudsforsikring, som går ud på at sikre en mere konsekvent tilgang i alle medlemsstaterne med hensyn til anvendelsen af afviklingsværktøjer og indskudsgaranti for at styrke finansiel stabilitet, beskyttelsen af skatteyderne og indskydernes tillid; bemærker, at små banker ikke udgør nogen risiko for den finansielle stabilitet;

14. fremhæver betydningen af at bevare aktionærernes og kreditorernes primære ansvar for at bære tab i tilfælde af en banks sammenbrud, hvilket stadig er en vigtig lære af den globale finanskrise; understreger, at aktionærernes og kreditorernes bail-in fortsat skal være den vigtigste kilde til afviklingsfinansiering, inden der gøres brug af branchefinansierede kilder;

15. minder om, at et tilstrækkeligt minimumskrav til kapitalgrundlag og nedskrivningsrelevante passiver er afgørende for en troværdig afviklingsramme og for at sikre, at afviklingsmyndighederne har tilstrækkelig fleksibilitet til effektivt at anvende de afviklingsstrategier, der er nødvendige i en særlig krisesituation; advarer om, at reduktioner i dette minimumskrav som følge af særlige afviklingsstrategier i afviklingsplanlægningsfasen kan hæmme bankernes afviklingsmuligheder;

16. fremhæver, at likviditetsstøtte i forbindelse med afvikling ikke bør baseres på yderligere offentlige midler; bemærker, at det bør undgås, at afvikling af banker på nogen måde baseres på skatteydernes penge;

17. hilser den stratetiske gennemgang "SRM Vision 2028", der er blevet indledt af Afviklingsinstansen for at fastsætte dens langsigtede mål, imødegå nye udfordringer og yderligere styrke samarbejdet med de nationale afviklingsmyndigheder og andre interessenter, velkommen;

18. hilser Afviklingsinstansens plan om at strømline den årlige afviklingsplanlægningscyklus for at sikre, at den er stadig mere effektiv og har større fokus på at teste bankers afviklingsmuligheder og operationaliseringen af afviklingsstrategier, velkommen;

19. hilser det forhold, at Afviklingsfonden nu er blevet opbygget, velkommen; opfordrer til, at alle medlemsstater fuldt ud ratificerer ændringsaftalen til ESM-traktaten, herunder etableringen af en fælles bagstopperordning for Afviklingsfonden;

20. fremhæver behovet for en yderligere indsats for at sikre fuldstændige afviklingsmuligheder for alle banker, der er omfattet af afvikling; minder om, at opnåelse af afviklingsmuligheder ikke kan anses for at være et "mål i bevægelse", og opfordrer derfor til mere standardisering og harmonisering af vurderingen af afviklingsmulighederne;

Indskudsforsikring

21. fremhæver det forhold, at Kommissionens forslag om at oprette en europæisk indskudsforsikringsordning blev offentliggjort tilbage i 2015, og at landskabet har ændret sig betydeligt siden;

22. bemærker, at nationale indskudsgarantiordninger er blevet indført med succes og har bevist deres funktionalitet i en række tilfælde; understreger behovet for at tage hensyn til særlige nationale karakteristika og bevare de velfungerende systemer for mindre banker, der allerede findes i nogle medlemsstater;

23. understreger nødvendigheden af at tage hensyn til de særlige forhold ved institutsikringsordninger og bevare deres funktion;

24. tager Eurogruppens erklæring af 16. juni 2022 om bankunionens fremtid til efterretning;

25. minder om, at det fortsat er en udfordring for bankunionen at bryde forbindelsen mellem bankrisici og statslige risici; understreger, at risikoen på bankernes balancer kan reduceres yderligere gennem den lovgivningsmæssige behandling af statsengagementer;

°

° °

26. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, Den Europæiske Centralbank, Den Fælles Afviklingsinstans og Den Europæiske Banktilsynsmyndighed.

BEGRUNDELSE

Mens årsberetningerne om bankunionen for 2022 og 2023 fokuserede på krigen i Ukraine og den igangværende russiske aggression mod Ukraine, fokuserer denne beretning mere på udfordringerne for EU og Europa-Parlamentet som afspejlet i Kommissionens nye mandat, nemlig EU's prioriteter om at fremme konkurrenceevnen, styrke EU's indre marked og sætte skub i den økonomiske vækst.

Unionen befinder sig i øjeblikket ved et vendepunkt, som vil være afgørende for den økonomiske fremtid i de kommende årtier. I rapporterne fra 2024 fra Enrico Letta og Mario Draghi understreges det, at EU har brug for en betydelig kursændring for at kunne konkurrere med USA eller Kina. På denne baggrund er bankunionen en vigtig hjørnesten i konkurrenceevnen. En styrket bankunion vil sætte EU i stand til at generere den nødvendige kapital til at gøre den europæiske økonomi klar til fremtiden.

EU's banker spiller en central rolle med hensyn til at finansiere de nødvendige investeringer, da banklån stadig er den vigtigste kilde til ekstern finansiering for virksomheder. EU's banker lider imidlertid under en lavere rentabilitet end deres amerikanske modparter som følge af for mange lovgivningsmæssige hindringer og en ufuldstændig bankunion. En robust og konkurrencedygtig banksektor er nødvendig for at færdiggøre bankunionen. I det seneste år har de to lovgivere gjort store fremskridt med hensyn til afgørende lovgivning for bankunionen, men EU skal stadig nøje overvåge, om EU's økonomi, EU-borgerne og EU's banker drager fordel af disse vedtagne forslag. Denne beretning indeholder nogle realistiske og gennemførlige anbefalinger, som kan bidrage til yderligere at styrke bankunionen.

Det er imidlertid ikke kun EU's virksomheder, der har brug for bedre adgang til kapital. EU-borgerne kæmper i øjeblikket for at få råd til boliger eller for at finansiere investeringer i bæredygtige renoveringer. Det er derfor afgørende at øge EU's bankers rentabilitet, da dette igen vil gøre det muligt for dem at give private husholdninger bedre og lettere adgang til lån til overkommelige priser.